

Natuurmonumenten

Ecologisch Werk Protocol

**Opslag verwijderen Zuid Veluwe / 110314-104 i.h.k.v
Programma Natuur (SPUK).**

Ref. nr. 633-ADV250203.021R25-260

Maart 2025

als uitkijkpunt, schuil- en of broedgelegenheid. Ook zit er bijvoorbeeld bladluis op de opslag die als voedsel dient. Onder de opslag kan ook kleine fauna (amfibieën en of reptielen) schuilen. Zodoende is het van belang dat her en der, pluksgewijs, individuele bomen en kleine groepjes opslag in het veld blijven staan. Voor de uitvoering van de werkzaamheden zal door de opdrachtgever aangegeven worden wat blijft staan. Dit is in het veld zichtbaar. We houden daarbij rekenen met een bedekking van minimaal 5% maximaal 10% bomen, opslag of struweel, maar per situatie zal dat variëren.

Wanneer bomen en of opslag wordt gespaard gaat onze voorkeur uit naar bomen met lage tak aanzetten en verspreide kronen (b.v.: toekomstige vliegdennen)

Een groep opslag bestaat bij voorkeur uit gevarieerde dikte en hoogte zodat deze groepjes uit een zo groot mogelijke variatie bestaan. De niet te verwijderen opslag wordt gemarkeerd zodat duidelijk is dat deze plukjes moeten blijven staan.

T.a.v. berken opslag worden toekomstige berken op en langs de bosranden gespaard als toekomstige nestboom voor draaihal.

3. Naast bovengenoemde niet te verwijderen opslag, is het tevens van belang om de loofboomsoorten die zich in de Amerikaanse vogelkers, Lariks en Douglas vakken bevinden, te behouden. In die vakken is het juist ook weer, vanuit ecologisch oogpunt bezien, van belang om variatie te doen ontstaan voor soorten die hier belang bij kunnen hebben.

Werkzaamheden

De werkzaamheden bestaan uit het verwijderen van de opslag, het verwerken van een deel van die opslag in takkenrillen en of het verzamelen van het materiaal om uit het terrein af te voeren.

Ten aanzien van het verwerken van de opslag in takken rillen staat in de werksomschrijving een lengte en hoogte maat aangegeven en een afstand tussen de rillen. Opslag wordt nooit geplaatst in de bosrand, niet in kuilen en andere laagtes in het terrein, niet onder vrijstaande bomen en niet op habitattypen hei, stuifzand en heischraal grasland.

Bij verlenen van opdracht worden gegevens van bijzondere flora en fauna, rode lijstsoorten en eventuele cultuurhistorische waarden, aangeleverd in shape. Op basis van die gegevens dient zodoende in het veld rekening te worden gehouden met de waarden uit de inventarisatiegegevens. Van te voren zullen holte en horstbomen worden geïnventariseerd en gemarkeerd. Holte en horstbomen dien ook als ze niet gemarkeerd zijn altijd gespaard te blijven en vastgelegd te worden.

Als voorbeeld:

- Bij het rooien (wortels mee verwijderen) van opslag wordt voornamelijk een steekschop gebruikt.
- Bij het steken moet zo goed mogelijk gezorgd dat er geen schuilende amfibieën en of reptielen mee gestoken worden. Bij het afzetten van opslag (niet zijnde Am. Eik en Am. Vogelkers) wordt bij grotere dikte een zaag gebruikt en of bij dunner materiaal een bosmaaier. Bij het zaagwerk is vooral het geluid verstorend daarom hebben we opgenomen om met accu motorzagen en bosmaaiers te werken.
- Het gebruik van groot materieel is niet toegestaan. Daar waar het niet anders kan en alleen in overleg en na toestemming van de toezichthouder gebruik worden gemaakt van groter materiaal. Waarbij deze 1 rijpad van zo kort mogelijke lengte gebruikt over de hei of door het bos.

Verstoring

Het risico bestaat dat (bijzondere) soorten verstoord worden tijdens de werkzaamheden. Deze verstoring bestaat voornamelijk uit verstoring van vaste rust- en verblijfplaatsen van reptielen en amfibieën en mogelijk het doden of verwonden van bovenstaande soorten. Ook mieren en insecten in de bodem kunnen worden verstoord (zoals graafbijen en graafwespen). Dit dient voorkomen te worden.

Aanwezigheid wolf

Als bijzonderheid noemen we in dit EWP ook de mogelijkheid t.a.v. aanwezigheid van één of meerdere wolven. Wanneer de opdrachtgever duidelijke vermoedens heeft dat deze zich in het terrein bevindt met een nesthol waar jongen geworpen gaan worden of jongen opgroeien, dan kan opdrachtgever de werkzaamheden in de ruime omgeving van dat hol opschorten tot nader orde. Verstoring van en bij zo'n hol is ongewenst en zal voor onrust en verplaatsing zorgen. Het kan dus zijn dat er dan geen opslag verwijder werkzaamheden uitgevoerd kunnen worden tot dat de opdrachtgever het gebied weer vrij geeft.

Risico's per soort

- Adder: kan zonnen op pollen, maar kan ook tussen wortels schuilen.

- Zandhagedis: zit in open stukjes zand en of tussen en onder pollen.

- Levendbarende hagedis: idem als zandhagedis.

- Hazelworm: warmt zich op warme plekken zoals paden e.d., leeft vooral in bos(randen).

- Das: In het terrein kunnen mogelijk dassenburchten of oude Dassenburchten aangetroffen worden. Er mogen geen werkzaamheden plaatsvinden op of nabij (50) meter van een dassenburcht. Bij het aantreffen van een dassenburcht of hol wordt met de toezichthouder bekeken hoe en of de werkzaamheden uitgevoerd kunnen worden.

- Nachtzwaluw, Draaihals, Roodborsttapuit, Boomleeuwerik: er wordt in principe buiten het broedseizoen gewerkt, echter is niet exact te stellen wanneer soorten wel of niet beginnen met broeden. Bovendien kunnen soorten ook (ernstig) worden verstoord zonder dat ze aan het broeden zijn. De Nachtzwaluw is typische soort van heidelandschap en kan zich verschuilen (de soort slaapt overdag) in de opslag die verwijderd moet worden. Dit is een later broeder. Op locaties waarvan bekend is dat Nachtzwaluw voorkomt worden pas na 15 augustus werkzaamheden uitgevoerd.

- Voor vogelsoorten van het heidelandschap (zoals bijvoorbeeld Draaihals, Boomleeuwerik, Roodborsttapuit, Geelgors en Veldleeuwerik) geldt net als voor de Nachtwaluw dat de kans erg klein is dat deze soorten worden verstoord ofwel tijdens het broeden (werk vindt niet plaats van 01-03 t/m 31-07) ofwel tijdens het zoeken naar voedsel. In een uitzonderingsgeval kan het broeden eerder beginnen dan half maart.
- Er worden geen bomen gekapt waar zich nesten, horsten of holten in bevinden die jaarrond gebruikt kunnen worden. Mocht een dergelijke boom niet uit de inventarisatie naar vorenkomen en wel bij de werkzaamheden horen dan wordt direct in contact getreden met de toezichthouder voor overleg.
- Daar waar verhoogde kans is op het aantreffen van zonnende reptielen, zeker in de koelere periode van het jaar, zal door medewerkers altijd worden voorgelopen voor de minikraan uit, zodat er geen kans is op het (onopzettelijk) doden/verwonden van dieren in rusttoestand. Bij hogere temperaturen zijn reptielen goed in staat zich te verplaatsen en wordt het risico op doden/verwonden nihil geschat.
- Voor heide- en stuifzandvegetaties geldt dat ook bijzondere soorten als de heidelucifer en rendiermos niet betreden mogen worden. Betreding van de hei met machines (incl. quads) kan alleen in overleg en na toestemming. Bovendien mag bij vorst de heide niet bereden worden. De heide is bij vorst te kwetsbaar. Overtredingen hierop worden onmiddellijk beboet.
- Op locaties met steilrandjes en andere kleinschalige reliëfstructuren, mag niet met de minikraan of quad worden gereden. Deze structuren zijn het behouden waard. Bij twijfel of berijden gewenst is dan wordt overlegd met toezichthouder.

Heidelucifer

Rendiermos

Werkwijze

Om ecologische schade tijdens de uitvoering te voorkomen en te voldoen aan de wettelijk vastgelegde bescherming van individuen en populaties van beschermde soorten en rode lijstsoorten, wordt gekozen voor de volgende werkwijze:

I.

Uitvoeringswerkzaamheden

- Tijdens de uitvoering dienen de aangeleverde gegevens van flora-fauna en cultuurhistorie ter plaatse aanwezig te zijn en dient verstoring tegen te worden gegaan. Ook de in het veld gemarkeerde locaties met flora-fauna of cultuurhistorie dienen gemeden te worden.

- De opdrachtnemer dient de “Checklist Gedragscode natuurbeheer en Bijlage A “Gedragscode soortbescherming bosbeheer” te ondertekenen en bij zich te hebben in de keet en op de machines.

Dit Ecologisch Werk Protocol dient altijd aanwezig te zijn op het werk, de getekende Checklijsten en de gegevens uit de Inventarisatierondes.